

PERSBERICHT

juli 2020

Verslag aan het Vlaams Parlement

Rekenhof publiceert rekeningenrapport 2019 over de Vlaamse overheid

Het Rekenhof heeft zijn controlerapport over de algemene en geconsolideerde rekeningen 2019 van de Vlaamse overheid aan het Vlaams Parlement bezorgd. Het ESR-geconsolideerde resultaat van de Vlaamse overheid, waarin extracomptabel rekening wordt gehouden met de meeste opmerkingen van het Rekenhof, is beter dan begroot. De bedrijfseconomische balans en resultatenrekening van het Vlaamse ministerie bevatten ook dit jaar nog een aantal pijnpunten die het Rekenhof al enkele jaren herhaalt. Vooral de jaarafgrenzing en de waardering van de vaste activa en de vorderingen blijven nog altijd problematisch. De administratie heeft wel enkele verbeteringsprojecten opgestart om de kwaliteit van de rekeningen structureel te verbeteren. Het Rekenhof heeft in zijn rapport ook bedenkingen bij de budgettaire trajecten in de zorgsector, voor onderzoek en ontwikkeling en voor de toekomstige klimaatmaatregelen.

Tijdig, ondanks Covid 19

De afgelopen jaren heeft de Vlaamse administratie zich ingezet om haar rekeningen vroeger af te leggen en de verschillende financiële verantwoordingsdocumenten beter te integreren. Dankzij deze inspanningen kon de Vlaamse Regering de definitieve algemene en geconsolideerde rekeningen 2019 op 15 mei 2020 goedkeuren, dus binnen de deadlines die de Vlaamse Codex Overheidsfinanciën vanaf het begrotingsjaar 2020 dicteert. De controles over de rekeningen 2019 vonden door de Covid 19-crisis in moeilijke omstandigheden plaats, maar konden binnen het vooropgestelde tijds kader op een kwalitatieve manier worden afgerond.

Resultaat

Rekening houdend met de meeste opmerkingen van het Rekenhof over de geconsolideerde rekening 2019, die een negatieve correctie van 76,7 miljoen euro impliceerden, bracht de Vlaamse overheid haar vorderingensaldo 2019 terug tot 170,4 miljoen euro, wat beter is dan de 81,3 miljoen euro die bij de begrotingsaanpassing werd geraamd. Dat vorderingensaldo is het verschil tussen ontvangsten en uitgaven van de Vlaamse ministeries en diensten met afzonderlijk beheer, en de 179 rechtspersonen die tot de consolidatiekring van de Vlaamse overheid behoren. De berekening ervan steunt op tal van extracomptabele berekeningen die niet in de boekhouding worden opgenomen. Het Rekenhof pleit ervoor deze extracomptabele correcties tot een minimum te beperken. Vlaanderen haalde met dit resultaat niet het structureel evenwicht dat de Hoge Raad voor Financiën in het kader van het stabiliteitsprogramma voor België voor de Vlaamse gemeenschap heeft vastgelegd. Het vorderingensaldo 2019 wordt immers in belangrijke mate beïnvloed door de uitzonderlijk hogere ontvangsten van de registratierechten. Zo zijn 265 miljoen euro in februari 2020

ontvangen registratierechten, met betrekking tot akten uit 2019, aangerekend in boekjaar 2019. Dat zijn geen structurele, maar eenmalige ontvangsten.

Jaarafgrenzing nog altijd een pijnpunt

Zoals in de voorgaande jaren, heeft de Vlaamse centrale overheid ook voor 2019 belangrijke kosten of uitgaven niet aangerekend in het jaar waarop ze betrekking hadden. Zo heeft zij 918 miljoen euro uitgaven die bij 2018 hoorden, ten onrechte op 2019 aangerekend en 950,5 miljoen euro uitgaven die bij 2019 hoorden, pas in 2020 aangerekend.

Jaarafgrenzingsproblemen, met een netto negatieve impact van 59,5 miljoen euro, deden zich ook voor bij een aantal Vlaamse rechtspersonen, vooral door de kasmatige aanrekening van subsidies, een ander hardnekkig pijnpunt. Het departement Financiën en Begroting heeft de netto impact van alle afgrenzingsfouten grotendeels extracomptabel gecorrigeerd bij de consolidatie. De overflow-operatie voorzien in de begroting 2020 zou dit probleem moeten oplossen.

Negatief bedrijfseconomisch resultaat

De jaarrekening van de Vlaamse ministeries en diensten met afzonderlijk beheer heeft het boekjaar 2019 afgesloten met een negatief bedrijfseconomisch resultaat (opbrengsten min kosten) van 15,0 miljard euro. Dat resultaat is vrijwel uitsluitend te wijten aan de gewijzigde waarderingsregels van de werken van burgerlijke bouwkunde en van de gronden en gebouwen, door de toepassing van recente adviezen van de Vlaamse Adviescommissie voor Boekhoudkundige Normen. In 2019 daalde de nettoboekwaarde van de materiële vaste activa in de balans, in 2018 nog 31,1 miljard euro, met ruim 14,1 miljard euro door de inhaalafschrijvingen op de werken van burgerlijke bouwkunde. De Vlaamse overheid heeft daarmee een stap vooruit gezet naar een economisch meer correcte waardering van de werken van burgerlijke bouwkunde, maar deze waardering moet volgens het Rekenhof nog consistent en eenvormiger.

Omdat de vastgoedbank niet alle parameters bevat nodig voor een correcte waardering, worden heel wat gronden en gebouwen niet gewaardeerd. Het Rekenhof raamt dat ongeveer 732,3 miljoen euro terreinen en 876,0 miljoen euro gebouwen ontbreken.

De directe schuld van de Vlaamse overheid steeg in 2019 verder met 13,4% (803,9 miljoen euro) tot 6,8 miljard euro, vooral door de verdere centrale financiering van de Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen, het Vlaams Woningfonds en School Invest.

Beperkt zicht op verplichtingen buiten balans

De niet-geconsolideerde jaarrekening van de Vlaamse ministeries verstrekt voor de eerste keer informatie over rechten of verbintenissen die niet zijn opgenomen in de balans, maar deze is nog ontoereikend. Dergelijke rechten of verplichtingen zullen de komende jaren het vermogen van de Vlaamse overheid beïnvloeden en moeten om die reden in de toelichting bij de jaarrekening worden vermeld. De waarborgen worden nu wel toegelicht, maar er wordt nog geen melding gemaakt van langlopende pps-verplichtingen, hangende geschillen of aangegane verbintenissen die de komende jaren financiering nodig zullen hebben.

De Vlaamse overheid neemt geen voorzieningen op in haar balans, al zou dat nochtans een correcter beeld geven van de potentiële verplichtingen. Zo stegen de potentiële schadeclaims uit lopende geschillen in 2019 tot bijna 1,3 miljard euro, tegenover 0,9 miljard eind 2018.

Openstaande vorderingen

Nog een aanslepend pijnpunt is dat de Vlaamse overheid vorderingen op schuldenaars die al jaren openstaan, in het algemeen te weinig afboekt. Zo heeft de Vlaamse belastingdienst weliswaar een provisie voor waardeverminderingen op oninbaar geachte vorderingen aangelegd van 50,6 miljoen euro, maar volgens het Rekenhof is dat nog 181,2 miljoen euro te weinig, gelet op het hoge percentage wanbetalingen en onwaarden bij oudere vorderingen. De administratie zal deze problematiek in begrotingsjaar 2020 aanpakken.

Beleidsuitvoeringsaspecten

Het Rekenhof rapporteert in zijn rekeningenrapport ook over zijn opvolging van een aantal specifieke aspecten van de beleidsuitvoering in 2019. Zo volgde het de resultaten van de afschaffing van de woonbonus. Het zag een gunstige werking op de Vlaamse overheidsfinanciën, zij het beperkter dan verwacht door de versnelde woningaankopen eind 2019. Het onderzocht ook de Vlaamse inspanningen voor onderzoek en ontwikkeling en stelde vast dat Vlaanderen in de legislatuur 2019-2024 niet de Europese doelstellingen op dat vlak zal halen, mede doordat een gedeelte van het budget naar uitgaven gaat die niet als onderzoek en ontwikkeling kunnen worden beschouwd. Voorts stelde het Rekenhof vast dat de Vlaamse overheid moeite blijft hebben met cijfers over de noden in de zorgsector, en dat de aanzienlijke uitbreidingsmiddelen voor deze sector ook in 2019 ontoereikend waren in het licht van de grote welzijnsnoden. Ten slotte merkte het Rekenhof het gebrek aan informatie over de besteding van de ingezette klimaatmiddelen op en waarschuwde het ervoor dat de huidige daling van de emissierechtenprijs de financiering van de toekomstige klimaatmaatregelen tot een belangrijk aandachtspunt zal maken.

Reactie van de minister

De Vlaamse minister van Financiën en Begroting heeft op 19 juni geantwoord op de opmerkingen van het Rekenhof. Zoals vorig jaar beklemtoont hij de structurele verbeteringen waarop de administratie inzet, die de kwaliteit van de rekeningen verbeteren. Dergelijke aanpak is nodig om de Vlaamse Codex Overheidsfinanciën correct toe te passen met het oog op de certificering van de algemene en geconsolideerde rekeningen en de invoering van de beheers- en beleidstoelichting (BBT) vanaf het begrotingsjaar 2020.

Informatie voor de pers

Het Rekenhof controleert de openbare financiën van de federale Staat, de gemeenschappen, de gewesten en de provincies. Het draagt bij tot de verbetering van het overheidsbeheer door nuttige en betrouwbare informatie die voortvloeit uit een tegensprekelijk onderzoek, toe te zenden aan de parlementaire vergaderingen, aan de beheerders en aan de gecontroleerde diensten. Als collaterale instelling van het parlement werkt het Rekenhof onafhankelijk ten opzichte van de overheden die het controleert.

Het *rekeningenrapport 2019 over de Vlaamse overheid* is bezorgd aan het Vlaams Parlement. Het verslag en dit persbericht staan op de website van het Rekenhof (www.rekenhof.be).